

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 300 din 17.03.2021

Dosar nr.: 692/2020

Petiția nr.: 6103/12.10.2020

Petent:

Reclamat: Administrația Națională a Penitenciarelor

Obiect: Petentul reclamă încălcarea dreptului la un tratament egal în ceea ce privește refuzul aprobării cererii de transfer la un penitenciar apropiat de localitatea de domiciliu, contrar prevederilor art. 45, alin. 6 din Legea nr. 254/2013 și art. 108, pct. 4 din Regulamentul de aplicare a Legii.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul procedural ales al petentului

1.

Numele, sediul părții reclamate

2. Administrația Națională a Penitenciarelor, mun. București, str. Maria Ghiculeasa nr. 47, cod postal 023762

II. Procedura de citare

2. Având în vedere calitatea petentului de condamnat în executarea pedepsei într-un centru de detenție, procedura de citare, astfel cum este prevăzută de art. 20, alin. 4, din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, nu s-a putut realiza.

3. Prin adresa nr. 6103/19.11.2020, a fost supusă atenției petentului excepția de necompetență materială a C.N.C.D. în ceea ce privește aspectele care țin de executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, aspect care intră în sfera de competență a judecătorului de supraveghere a privării de libertate, în conformitate cu prevederile Legii nr. 254/2013.

III. Susținerile părților

Susținerile petentului

4. Petentul, deținut în Penitenciarul Giurgiu, reclamă prin memoriul înregistrat la C.N.C.D. cu nr. 6103/02.10.2020 constatarea discriminării la care este supus prin refuzul aprobării cererii de transfer la un penitenciar apropiat de localitatea de domiciliu,

contrar prevederilor art. 45, alin. 6 din Legea nr. 254/2013 și art. 108, pct. 4 din Regulamentul de aplicare a Legii, care atestă acest drept al deținuților, cu respectarea criteriilor legate de profilul și regimul de executare stabilit în fiecare caz în parte.

5. Concret, petentul, cu domiciliul în mun. Constanța și aflat în executarea pedepsei cu închisoarea la Penitenciarul Giurgiu, a solicitat succesiv transferul, obținând în cele din urmă aprobarea din partea Administrației Penitenciarului Giurgiu, dar refuzat ulterior de către Administrația Națională a Penitenciarelor.

6. Astfel, petentul consideră că este supus unui tratament diferențiat față de alți deținuți încarcerați în Penitenciarul Giurgiu care au domiciliul pe raza județului Giurgiu, familia sa aflându-se în imposibilitate de a efectua chiar toate cele 5 vizite lunar la care are dreptul în calitate de deținut.

7. Petentul răspunde prin adresa nr. 7818/07.12.2020 la solicitarea C.N.C.D. prin care au fost puse în discuție excepțiile de necompetență materială a instituției și solicită respingerea excepției invocată, întrucât s-a adresat deja judecătorului delegat, primind răspunsul cu nr. 345/EXP/17.07.2020 pe care îl atașează.

Sușinerile reclamatului

-

IV. Motivele de fapt și de drept

Cadrul legal aplicabil. Dreptul național și internațional aplicabil / jurisprudență

8. Prevederile legislative și jurisprudența relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

1. Constituția României:

- **Art. 1 Statul român:** *"(...) (3) România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.*
(4) Statul se organizează potrivit principiului separației și echilibrului puterilor - legislativă, executivă și judecătorească – în cadrul democrației constituționale.
(...)"
- **Art. 4 Unitatea poporului și egalitatea între cetățeni** *"(...) (2) România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială."*
- **Art. 15 Universalitatea:** *"(1) Cetățenii beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.*
(2) Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile."

- **Art. 16 Egalitatea în drepturi:** *"(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.
(2) Nimeni nu este mai presus de lege. (...)"*
- **Art. 41 Munca și protecția socială a muncii** *"(1) Dreptul la muncă nu poate fi îngrădit. Alegerea profesiei, a meseriei sau a ocupației, precum și a locului de muncă este liberă.
(2) Salariații au dreptul la măsuri de protecție socială. Acestea privesc securitatea și sănătatea salariaților, regimul de muncă al femeilor și al tinerilor, instituirea unui salariu minim brut pe țară, repausul săptămânal, concediul de odihnă plătit, prestarea muncii în condiții deosebite sau speciale, formarea profesională, precum și alte situații specifice, stabilite prin lege. (...)"*
- **Art. 52 Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică** *"(1) Persoana vătămată într-un drept al său ori într-un interes legitim, de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins sau a interesului legitim, anularea actului și repararea pagubei.
(2) Condițiile și limitele exercitării acestui drept se stabilesc prin lege organică. (...)"*
- **Art. 53 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți** *"(1) Exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru: apărarea securității naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea instrucției penale; prevenirea consecințelor unei calamități naturale, ale unui dezastru ori ale unui sinistru deosebit de grav.
(2) Restrângerea poate fi dispusă numai dacă este necesară într-o societate democratică. Măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, să fie aplicată în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății."*
- **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare – art. 2 alin. 1:** *"Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice."*

2. Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale:

- **Art. 14 Interzicerea discriminării:** *"Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta Convenție trebuie să fie asigurată fără nicio deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație."*
- **Art. 17 Interzicerea abuzului de drept:** *"Nici o dispoziție din prezenta convenție nu poate fi interpretată ca implicând, pentru un stat, un grup, sau un individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau a libertăților recunoscute de prezenta convenție sau de a aduce limitări mai ample acestor drepturi și libertăți decât acelea prevăzute de aceasta convenție."*

3. Legea nr. 254 din 19 iulie 2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal:

- **Art. 11 Penitenciarele:** *"... (5) Penitenciarul în care persoana condamnată execută pedeapsa privativă de libertate se stabilește de Administrația Națională a Penitenciarelor. La stabilirea penitenciarului se are în vedere ca acesta să fie situat cât mai aproape de localitatea de domiciliu a persoanei condamnate, ținându-se seama și de regimul de executare, măsurile de siguranță ce trebuie luate, nevoile de reintegrare socială identificate, sex și vârstă."*
- **Art. 45 Transferarea persoanelor condamnate:** *"... (2) Transferarea persoanelor condamnate în alt penitenciar, ca urmare a stabilirii sau schimbării regimului de executare a pedepselor privative de libertate sau pentru alte motive întemeiate, se dispune, la propunerea comisiei prevăzute la art. 32 sau la cererea persoanei condamnate, cu avizul comisiei prevăzute la art. 32, de către directorul general al Administrației Naționale a Penitenciarelor."*
- **Art. 56 Exercitarea drepturilor persoanelor condamnate:** *"(1) Exercitarea drepturilor persoanelor condamnate nu poate fi îngăduită decât în limitele și în condițiile prevăzute de Constituție și lege.
(2) Împotriva măsurilor privitoare la exercitarea drepturilor prevăzute de prezenta lege, luate de către administrația penitenciarului, persoanele condamnate pot face plângere la judecătorul de supraveghere a privării de libertate, în termen de 10 zile de la data când au luat cunoștință de măsura luată. (...)
(8) Competența de soluționare a plângerii aparține judecătorului de supraveghere a privării de libertate de la penitenciarul care a dispus măsurile cu privire la exercitarea drepturilor.
(9) Împotriva încheierii judecătorului de supraveghere a privării de libertate, persoana condamnată și administrația penitenciarului pot formula contestație la judecătoria în a cărei circumscripție se află penitenciarul, în termen de 5 zile de la comunicarea încheierii."*

(10) *Contestațiile se depun la judecătorul de supraveghere a privării de libertate care a pronunțat încheierea.*

(11) *Contestațiile se înaintează judecătoriei, împreună cu dosarul cauzei, în termen de două zile de la primirea acestora.*

(12) *Dispozițiile art. 39 alin. (14)-(19) se aplică în mod corespunzător.”*

- **Art. 57 Asigurarea respectării drepturilor persoanelor condamnate:**“(1) *Respectarea drepturilor prevăzute de lege pentru persoanele condamnate este asigurată de judecătorul de supraveghere a privării de libertate. (...)”.*

Principiile de analiză

9. Curtea Constituțională a statuat în mod constat că „*principiul egalității implică un tratament egal pentru toți cetățenii aflați în situații egale*”. Totodată, Curtea Constituțională a reținut că „*principiul egalității consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție nu presupune uniformitate, așa încât, dacă:*

- *la **situații egale** trebuie să corespundă un **tratament egal***
- *la **situații diferite**, tratamentul juridic nu poate fi decât **diferit**. Egalitatea părților nu exclude, ci chiar implică un **tratament juridic diferențiat**”.*

10. Prin urmare, se poate vorbi de o posibilă **discriminare directă** în condițiile în care o persoană este tratată în mod nefavorabil, prin comparație cu modul în care au fost sau ar fi tratate alte persoane aflate într-o situație similară, iar motivul acestui tratament îl constituie o caracteristică concretă a acestora, care se încadrează în categoria „*criteriului protejat*”.

Aplicarea principiilor la speță

11. **În fapt**, Colegiul director reține că petentul, cu domiciliul în mun. Constanța este deținut, executând o pedeapsă privativă de libertate în cadrul Penitenciarului Giurgiu.

12. Concret, petentul a solicitat succesiv transferul la un Penitenciar apropiat de domiciliu și desi a obținut aprobarea din partea Administrației Penitenciarului Giurgiu, solicitarea i-a fost respinsă ulterior de către Administrația Națională a Penitenciarelor.

13. De asemenea, Colegiul ia act de susținerile petentului și reține că s-a adresat judecătorului delegat, primind răspunsul cu nr. 345/EXP/17.07.2020, cu trimitere la prevederile Legii nr. 254/2013.

14. **În drept**, având în vedere situația de fapt, în temeiul prevederilor **art. 28 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor, publicată în M.O. nr. 348 din 6 mai 2008**, Colegiul director a invocat din oficiu excepția de necompetență materială a C.N.C.D., în ceea ce privește exercitarea drepturilor persoanelor condamnate în timpul executării pedepselor și a măsurilor privative de libertate.

15. Coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr. 137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Colegiul director

analizează în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele art. 2 al O.G. nr. 137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I *Principii și definiții* al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II *Dispoziții Speciale*, Secțiunea I-VI din Ordonanță.

16. Domeniul exercitării drepturilor persoanelor condamnate, precum și procedura de urmat în cazul constatării încălcării acestora sunt aspecte stipulate prin **Legea nr. 254/2013**.

17. Colegiul director reține că instituția Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, ca autoritate de stat, autonomă, nu se poate pronunța cu privire la aspectele care țin de executarea pedepselor privative de libertate, în acest sens, competența analizării acestor plângeri fiind în sarcina judecătorului de supraveghere a privării de libertate.

18. Colegiul reține că în speța de față se pune în discuție un posibil tratament diferențiat la care este supus petentul față de alți deținuți încarcerați în Penitenciarul Giurgiu care au domiciliul pe raza județului Giurgiu, familia sa aflându-se în imposibilitate de a efectua toate cele vizite lunare la care are dreptul în calitate de deținut din motive financiare care presupune deplasarea din jud. Constanța.

19. De asemenea, Colegiul ia act de faptul că petentul reclamă refuzul aprobării cererii de transfer prin actul administrativ emis de Administrația Națională a Penitenciarelor, aspect care poate fi contestat în fața instanțelor de contencios administrativ.

20. În consecință, prin raportare la obiectul plângerii și la dispozițiile legale incidente, Colegiul director admite excepția de necompetență materială a C.N.C.D. invocată din oficiu, competența asupra aspectelor ce privesc persoanele condamnate la pedepse privative de libertate aparținând judecătorului de supraveghere a privării de libertate, conform **Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal**.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Admiterea excepției de necompetență materială a C.N.C.D. în raport cu obiectul petiției, astfel cum este formulat (judecătorul de supraveghere a privării de libertate, în conformitate cu prevederile **Legii nr. 254/2013**);
2. Prezenta hotărâre se va comunica petentului.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare** și **Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ**.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 17.03.2021 au fost: DIACONU Adrian – Membru, GRAMA Horia – Membru, HALLER ISTVÁN – Membru, JURA CRISTIAN – Membru (online), LAZĂR MARIA – Membru, MOȚA Maria – Membru (online), POPA Claudia Sorina – Membru.

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din 24.03.2020.

ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD

Red.: C.J. și C.M.I.

Data redactării: 01.04.2021

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.